

«Совок» рулить...

На початку лютого в Лісабоні відбулася конференція «Європа XXI століття: пропозиції ідентичності» та низка науково-практичних семінарів, у роботі яких взяли участь викладачі Бердянського університету менеджменту і бізнесу, члени Польського товариства «Відродження».

З питаннями ідентичності був пов'язаний виступ доцента Леха Сухомлинова. У його доповіді було проаналізовано так звані «розмиті» тожсамості, зокрема пострадянський тип свідомості, тобто «совковий».

Сленгове слово «совок» виникло ще у 70-ті роки минулого століття в середовищі дисидентів, мистецької богеми та тогочасних фарцовщиків, а з часом стало поняттям, що позначає завзятих поборників радянської системи, нездатних мислити по-іншому й об'єктивно оцінювати реальну ситуацію. На сьогодні це слово означає пострадянську людину (Homo Post-Sovieticus), свідомість якої глибоко закорінена в культурі та традиціях уже неіснуючої тоталітарної країни.

У рефераті зазначається, що народжені в СРСР особи, а також виховані в пострадянських реаліях покоління позначені клеймом «Сделано в СССР». Спадковість традицій, позначених візантійсько-радянськими традиціями, які прищеплювалися поневоленим народам Країни Рад, відрізаність суспільства від зовнішнього світу, постійний страх переслідувань і репресій спотворили спосіб мислення та світосприйняття багатьох поколінь, а сам факт приналежності до комуністичної системи залишив травматичні сліди у свідомості пострадянської людини.

Ілюструючи свій виступ фактами, Л. Сухомлинов робить висновки, що на сьогодні переважно більшість громадян України та

й інших територій колишнього Радянського Союзу поєднує пострадянська оптика сприйняття навколишнього світу, а отже, як наслідок, домінуюча сучасна культура, яку часто називають «попсою». Її прояви містяться всюди: музика, образотворче мистецтво, література, а також політична культура, спосіб поведінки чи тренди «моди» тощо. «Попса» стала стилем життя й способом мислення пострадянської людини. Ознаками «совкової попси» є кіч, примітивізм, банальність, поверховість, схематизм, спрощене сприйняття, доступність і масовість. «Попсовий» продукт потрапляє до споживача, не завдаючи йому зайвого клопоту та не змушуючи до мислення. Ідеальний продукт для суспільств, що знаходяться у перманентній ідеологічній і економічній кризі.

Конференція в Лісабоні стала ще одним доказом того, що інтелектуальні кола Європи не зреклися цінностей багатокультурності, навпаки, продовжують пошук сучасних і більш ефективних механізмів етнокультурної інтеграції.

„Sovok” rządzi...

Na początku lutego w Lizbonie odbyła się konferencja „Europa XXI stulecia: propozycje tożsamości”, a także szereg paneli naukowych, w których wzięli udział naukowcy z Polskiego Kulturowo-Oświatowego Towarzystwa „Odrodzenie” w Berdianku.

Temat konferencji był podyktowany obecną sytuacją etnokułturową w świecie i krajach Unii Europejskiej, dotkniętych procesami migracji zewnętrznej oraz w ramach Wspólnoty. W Niemczech, Francji czy Wielkiej Brytanii coraz częściej mówi się o fiasku polityki multikulturalizmu, Politykę wspierania kulturowej różnorodności wielokrotnie krytykowali David Cameron i Angela Merkel, a w Holandii czy Danii konflikty na tle imigracji już kilka lat temu doprowadziły elity do wniosku, że multikulturalizm „skompromitowała się”.

To, że polityka wspierania kulturowych odrębności przyniosła w społeczeństwach zachodniej Europy więcej szkód niż korzyści, potwierdzają badania socjologów. Holenderski znawca problemu Ruud Koopmans pokazał, że jej efektem może być zdeintegrowane społeczeństwo. Jednak modne dzisiaj atakowanie multikulturalizmu jest niebezpieczną zabawą. Zamiast naprawie błędów sprzyja często popełnianiu nowych.

Do problemów tożsamościowych nawiązywał również referat doc. dra Lecha Suchomłynowa, dotyczący postradzieckiego typu osobowości (tzw. 'sovok'). Jeszcze w latach 70. XX st. w środowisku dysydentów, bohemie artystycznej i czarnogieldziarzy pojawił się wyraz slangowy o negatywnym nacechowaniu 'Sovok' (pol. Szufelka), oznaczający gorących zwolenników systemu radzieckiego oraz osób myślenia o wyraźnej mentalności Kraju

Rad. Obecnie ten wyraz staje się określeniem Homo Post-Sovieticus, którego świadomość jest mocno zakorzeniona w kulturze i tradycjach nieistniejącego już imperium.

Badacz zaznacza, że osoby urodzone w ZSRR, a obecnie i nowe pokolenie, wychowywane w realiach postradzieckich, nosi na sobie znak „Made in USSR”. Ciągłość tradycji w wydaniu bizantyjsko-rosyjsko-komunistycznym, narzucanych ujarzmionym narodom, caryzm i totalitaryzm, odciętość od świata, stały strach prześladowań i represji zniekształciły sposób myślenia i wizję świata czasy narodów i pokoleń, a sam fakt przynależności do tego systemem pozostawia ślady na długie lata.

L. Suchomłynow wnioskuje, iż obecnie większość obywateli Ukrainy i innych terytoriów byłego ZSRR łączy specyficzna postsowiecka percepcja świata i wynikającego z tego kultura, która co raz częściej jest określana jako 'popsa', która przejawia się we wszystkim: muzyka, malarstwo, piśmiennictwo, ale także formy zachowania i styl ubierania się. Oznakami podstawowymi tego zjawiska kulturowego są: kicz, prymitywizm, banał, powierzchowność, schematyczność, uproszczone obrazowanie i masowość. Produkt 'popsy' dociera do odbiorcy nie sprawiając mu kłopotu i nie zmuszając go do myślenia – idealny produkt dla społeczeństw trwających w permanentnym kryzysie ideologicznym i gospodarczym. Inaczej mówiąc 'popsa' – to jest styl życia i sposób myślenia Homo Post-Sovieticus.

Konferencja w Lizbonie jest kolejnym dowodem, że intelektualiści nie wyrzekli się obecnej różnorodności i wielokulturowości Europy, a nadal poszukują współczesne i skuteczne mechanizmy etnokułturowej integracji.

Згадуючи війну

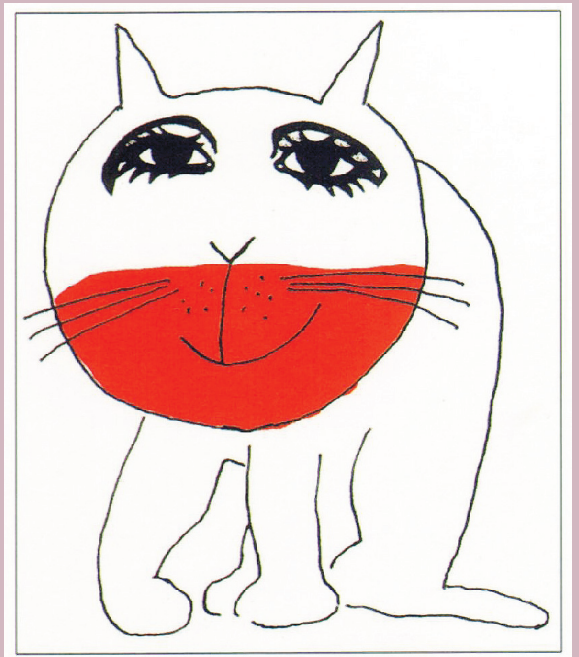
25 січня в Бердянському університеті менеджменту і бізнесу відбувся вечір пам'яті жертв Другої світової війни. Згадуючи буремні роки у нашому місті, неможливо було не згадати про постать Людвіга Годлевського, який як лікар робив усе від нього залежне, щоб завадити відправленню бердянців на примусові роботи до Німеччини: радив, які потрібно вживати ліки, щоб викликати хворобливі симптоми, виписував довідки, ставив смертельні діагнози здоровим людям. Саме завдяки йому багатьом людям вдалося уникнути поневолення.

Поляк за походженням, Л. Годлевський народився у Києві у 1831 році. Протягом 1907-1911 років навчався у чоловічій гімназії в Петрозаводську. Потім – медичний факультет Київського університету. Водночас навчався живопису. Брав участь у воєнних діях I світової війни, виконуючи функції ординатора дивізійного лазарету. До 1926 р. працював лікарем у Харківській губернії. У 1927 році Годлевський переїздить до Бердянська, де саме й розкривається його багатогранний талант лікаря-офтальмолога та здібного художника, який зміг утілити у своїх картинах красу й неповторність навколишнього світу, а також історію та повсякденне буття приморського Бердянська.

Wspominając wojnę

25 stycznia w Berdiańskim Uniwersytecie Zarządzania i Biznesu odbył się wieczór pamięci ofiar II wojny światowej. Wspominając te okrutne czasy w Berdianku trudno było pominąć postać Ludwika Godlewskiego, który w czasie wojny jako lekarz robił wszystko możliwe, żeby pomóc ludności miejscowej uniknąć prac przymusowych i zapobiec wywożeniu do Rzeszy.

Ludwik Godlewski, Polak z pochodzenia, urodził się 30 maja 1831 roku w Kijowie. W latach 1907 – 1911 uczył się w Gimnazjum Męskim w Pietrozawodsku na północny Imperium Rosyjskiego. Następnie studiował na Wydziale Medycyny Uniwersytetu Św. Włodzimierza w Kijowie. Jednocześnie uczęszczał na zajęcia z malarstwa w Akademii Sztuk Pięknych. Od roku 1916, w czasie I wojnie światowej, pracował jako lekarz-żnie. W roku 1927 L. Godlewski przeniósł się do Berdianka i właśnie tutaj rozkrył się jego talent lekarza-oftalmologa i malarza. W swoich pracach artysta potrafił odzwierciedlić urok miasta nad morzem i życia codziennego jego mieszkańców oraz utrwalić na płótnie przebieg wydarzeń historycznych regionu.

Міжнародний День Кота в Польщі

Метою цього свята, яке припадає на 17 лютого, є підкреслення значення котів у житті людини, заохочення до надання допомоги цим тваринам, особливо бездомним, які не мають власного притулку та люблячого господаря. Уперше в Польщі Міжнародний День Кота відзначили у 2006 році. Ініціатором святкування був головний редактор щомісячника «Кіт» Альберт Куровський.

У 2006 році побачила світ збірка віршів Якуба Вольського «Книга польських котів», ілюстрована малюнками відомого художника Богдана Бутенка. Цікаво, що опубліковані ліричні твори є своєрідними пародіями на вірші видатних класиків польської літератури й показують різні сторони котячої норовливої натури.

Уже у 2010 році святкування Дня Кота в Польщі відбувались під патронатом Благодійного фонду «Viva!» спільно з телепрограмою «Мій пес й інші тварини» Польського телебачення у Варшаві, а Товариство любителів породистих котів «Jedynka» організувало виставку-конкурс цих домашніх тварин.

Відтоді під час святкування 17 лютого в різних містах Польщі організовуються не тільки виставки котів, а й гуманітарні акції. Волонтери збирають гроші й інші необхідні тваринам пожертвування, які потім використовуються для допомоги бездомним котам. Усе частіше такого типу заходи проводяться у школах і дитячих садках, завдяки чому прищеплюється любов і повага до четверолапих м'явкунів. Популяризація Міжнародного Дня Котів об'єднує людей із навколишнім світом, сприяє гармонізації сучасного технократичного й урбанізованого світу.

Międzynarodowy Dzień Kota w Polsce

Jest to święto, obchodzone jest 17 lutego, mające podkreślić znaczenie kotów w życiu człowieka, zachęcające do niesienia pomocy wolno żyjącym i bezdomnym zwierzętom, które miały kiedyś dom, ale go straciły. W Polsce obchodzony po raz pierwszy w 2006 roku. Pomysłodawcą obchodów Dnia Kota w Polsce był redaktor naczelny miesięcznika „Kot” Albert Kurkowski.

W tym samym roku ukazał się ciekawy zbiór wierszy o tych zwierzętach „Księga Kotów Polskich” autorstwa Jakuba T. Wolskiego, ilustrowany przez Bohdana Butenka. Opublikowane utwory poetyckie przeważnie są pastiszami wybitnych dzieł klasyki polskiej literatury i pokazują różne strony natury nieupokorzonych kotków, naszych oblubieńców.

Już roku 2010 Fundacja Viva! oraz program „Mój Pies i inne zwierzęta” w TVP Warszawa przyjęły patronat Światowego Dnia Kota. Stowarzyszenie Miłośników Kotów Rasowych Jedynka zorganizowało wystawę kotów rasowych. Towarzystwu jej akcja pomocy dla zwierząt bezdomnych i wolno żyjących, dla których zima jest trudnym okresem do przetrwania.

Od tamtego czasu tradycyjnie w trakcie Dnia Kota większość klubów felinologicznych organizuje pokazy kotów rasowych i akcje charytatywne, zbierane są wtedy pieniądze i dary rzeczowe dla bezdomnych kotów. Akcje te coraz częściej przenoszą się również do szkół i przedszkoli. Przyczynia się ono do integracji miłośników kotów. Zarówno hodowcy kotów rasowych, jak i miłośnicy kotów domowych wspólnie propagują szacunek dla kotów.

